

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Ludimagistris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

- 2 } Concionatores
 } Parochi
 } Confessarij } de huius peccati grauitate populum admoneant.

1. de abu. Sa-
 cra scriptura
 §. co.

Trid. Conc.
 ses. 4. de edit.
 & vsu Sac. li.
 ver. posthæc.

NEFARIA est eorum temeritas, qui Sacræ scri-
 pturæ verbis, vel sententijs ad iocum, assentatio-
 nem, contumeliam, superstitionem, impietate,
 aut ad quofuis profanos sensus abutantur. Quam-
 obrem Episcopi eos, qui in hoc genere deliquere-
 rint, ex Sacrorum Canonum, & Tridentini Con-
 cilij Decretis grauitè animaduertant.

2 Et vt detestabilis hæc licentia prorsus tollatur fidelem populum
 per concionatores, parochos, confessores de huius peccati grauitate
 frequenter admonendum curabunt.

De Ludimagistris.

S V M M A R I V M.

- 1 Ludimagistri quales deligendi.
- 2 Episcopi iudicio comprobandi.
- 3 Probatio eorum qualis.
- 4 Probationis facultas quamdiu duret.
 § Fidei professionem ydem emittant. De profess. fid. nu. 5. & 6.
 § Ea nondum emissa, quid a parochi agendum. Ibid. num. 9.
- 4 Fidei professione ab illis facta, eorum mores, vita, & puerorum insti-
 tutio obseruandi.
- 6 Quos libros interpretantur: quosque interpretari prohibeantur.
- 7 Profana ad Christianam institutionem conuertant.
- 8 Fidei rudimenta doceant.
- 9 Concilij Lateranensis iussa ut obseruent, quid ab illis agendum.
- 10 Pueros ad Missam, Concionem, Vesperas, Sacras lectiones doctrinæq;
 Christianæ scholas conducant.
- 11 Quotidianas, ludi exercitationes pia prece inchoent, & concludant.
- 12 Tabellam Sacræ imaginis in ludo affixam publicè habeant.
- 13 An Ludimagistri superius dicta exequantur visitationis tempore in-
 quirendum.
 Anque libros habeant improbatos, vel suspectos, & an pueri bone-
 stè educentur.
- 14 Episcopi, quæ cura cum magistris ipsis.

PRINCIPIES, & Magistratus in Domino vehementer hortamur, vt nulla sumptus sui habitatione, publicos Ludimagistros in vrbes, & suæ ditionis loca conducant, non minus fidei, & vitæ, quàm doctrinæ, & scientiæ laude comendatos.

1. de Ludimagistris.

2 Quorum etiam omnium mores, antequàm ad docendum accedant, probare debent: alioquin de ijs pœnas, in eadem constitutione propositas, sumant.

1. de prof. fidei §. Episc. ver. Quorū.

3 Et quoniam ad Christianam pietatem hoc valde interest, vt instituendæ pueritiæ, atque adolescentiæ munus committatur viris, non scientia solum, sed fide, ac moribus, vitæque probatis: eam ob causâ, à quo fidei professionem Episcopus recepturus est, ante ab eo, cum vitæ suæ rationes perquirat, tum si quod testimonium fidei, morumque à probatis viris habet, afferri iubeat. Quod si ea vel non afferuntur, vel eiusmodi sunt, quibus ipsius Episcopi conscientiæ ac iudicio non satisfaciat, id ipsum aliundè Episcopus quærat, ab ijs præsertim, apud quos ille diu fuerat: hocque diligentius inuestiget, si vel è longinquis, vel hæresis nomine suspectis, vel morum corruptela inquinatis locis illum esse, aut venire animaduertit.

3. Quæ ad fidei tuæ. stud. pt. §. eo.

4 Quo autem exploratiores vitæ, disciplinæq. Christianæ mores magistrorum, præceptorumve sint, eam Episcopus cautionem adhibeat; vt cum illos moribus probat, huius probationis facultas, litteris exarata, nè diutius cuiquàm eorum suffragetur, quam per annum vel biennium, trienniumve ad summum. Quo tempore confecto, cum Episcopum adierint, qui illam proroget, confirmetve, tunc maximè is de illorum moribus, vita, ac etiam de docendi, influendi que rationibus item diligenter perquirat, si que eos nec præstare que debent, vel in re aliqua offendere animaduertit, facultatem nè proroget, neve confirmet, antequàm illorum, vel negligentiam, vel aliam culpam, emendatam cernat.

5. Quæ ad f. dicationem, &c. §. eo.

5 Hoc præterea diligentè adhibeat Episcopus, ut posteaquam aliquis, fidei professione, ad præscriptum facta, docendi curam susceperit, eius etiam vitæ, morumque ratio, & puerorum, institutio aliquando obseruetur, idque in ijs potissimum Ludimagistris, qui certa pacta mercede, in disciplinam suam traditos pueros domi educant.

3. Quæ ad fidei tuæ. stud. pert. §. eo.

6 Qui verò litteras docebunt, non solum libros, Indice Sanctissimi Domini Nostri Pij III. auctoritate edito nominatim vetitos, pueris non interpretentur, aut ab illis legi patiantur: Sed neque etiam alios, quibus obscœna, uel turpia contineantur.

1. de Lugimagistris. §. eo.

Quorum librorum lectione, explicationem puerorum, aut adolescenten-

4. Quæ ad fidei tuæ. stud. pert.

scientium animi depravantur, & mores facile corrumpuntur; quo in genere ij sunt, qui res obscenas, & turpes continent: eos, vt Indice Tridentino sancitum est, è Ludimagistris prælegi, explicariue, Episcopus non patiatur, ac planè vetet, ac illis quicquam exponi, quod bonis moribus repugnet, quodque impietatem inducat, vt Lateranensi vltimo Concilio decretum est.

5. Quæ ad fidei tuæ. stud. pert. §. eo.

Episcopi cura sit, tum pueros, adolescentefve, tum Doctores, ac Magistros prohibere vsu eorum librorum, quos ex Decreto Concilij Tertij prouincialis, quoniam obscena contineant, aut bonis moribus repugnent, aut ad impietatem inducant, certo Indice nos complectemur.

5. Quæ ad prædicat. verbi dei, &c. §. eo.

7 Si quæ profana magis aliquando exponent, omnia ad rectam disciplinam, egregiamque morum indolem præclaris interpretationibus traducere studeant, quod facile assequantur, si quid perpetuò in suis explicationibus interponet, quod ad institutionem Christianæ pietatis studijs dignam, pertineat.

1. de Ludimagistris. §. eo. Sess. 9.

8 Præcipimus etiam vt bonis moribus, & salutaribus præceptis eos erudiant, in primisq; in aliqua pia, & Christiana institutione, si Episcopo videbitur, exerceant; cæteraque omnia officia, quæ Leo X. in Lateranensi Concilio statuit, præstent. In ijs si deliquerint, pro delicti genere plectantur.

3. Quæ ad fidei tuæ. stud. pert. §. eo.

Iubeat Episcopus pueros, adolescentefve à Ludimagistris, Christianæ religionis præcepta, atque fidei rudimenta doceri, adhibitis ijs solis libris, quos Episcopus ipse præscripserit, prout ad illud instituendum eos idoneos esse iudicauerit. Dominicis verò, & festis diebus nullo alio præterea doctrinæ genere illos instrui liceat, quod omne eo ipso Concilio Lateranensi præscriptum est.

5. Quæ ad prædicatio. &c. §. eod.

9 Ludimagistri, quo commodius præstent, quod ex Concilio Lateranensi in Synodo nostra prouinciali tertia eis ad pueros in doctrina pietateque Christiana recte instituendos præscriptum est, decernimus tum hanc ipsam Decreti partem, tum conscriptum de eadem doctrina libellum, cum libris rudimentorum Grammaticæ coniungi, eisdemque agglutinari. Nec vero id generis libros, quos Episcopus in tra sua Diœcesis fines, in frequentiori puerorum vsu esse animaduertit, talesque notarit, ac declarauerit, decreueritque, deinceps sine eo doctrinæ Christianæ libello imprimi, & vendi, in vsuue puerorum adhiberi liceat.

3. Quæ ad fidei tuæ. stud. pert. §. eo.

10 Illud etiam eisdem præscribat Episcopus, vt diebus festis, scholæ suæ adolescentes, puerosve, aut ipsi conducant aut frequentes illos conuenire iubeant ad solenne Missæ conuentualis sacrum, ad verbi Dei conciones, ad diuina Vesperarum officia, ad sacrarum litterarum inter-

preta-

pretationes; ad doctrinæ Christianæ scholas; & ad alia denique vitæ Spirituales studia, atque exercitationes.

11 Quotidianas Ludi exercitationes, ac studia inchoent, & concludant item pia aliqua oratione, & prece, quæ antequam absoluantur, pueri è Ludo sine vrgenti causa nè missi stant.

5. Quæ ad prædicat. §. eo.

12 Proinde in gymnasio, loco decenti, & perspicuo tabella alicuius Sacræ imaginis appenditur, ad quam diebus singulis discipuli statas preces faciant.

Ibid.

13 Hæc omnia, an ab ijs præsentur, Episcopus visitando aut ipse, aut alius eius nomine inuestiget diligenter, tum maximè, an libros isti apud se habeant, vel ob fidei doctrinam, vel ob morum institutionem damnatos, improbatosve: tum præterea, an qui in eorum disciplinam traditi sunt, honestè educentur.

3. Quæ ad fidei tuæ. stud. pt. §. eo.

14 His temporibus tanta puerorum licentia est, atque adeò effrænata, ut etiam peccandi materiam afferat; tum disciplinæ Christianæ detrimenta importet nõ leuia: hinc in Scholis nimia petulantia, in Ecclesijs irreuerentia, turbulenta foris concitatio, atque in omni loco sese efferens impudentia, & penè proiecta audacia.

5. Quæ ad Matrimonium pert. §. eo.

Quare Episcopi, qui omni morum speculationi sanctè inuigilare debent, videant, ne grauiora offensiones inde existant: proinde, & cum Magistratibus, & Curionibusve agant, ut aliqua inita ratione ei rei occurrant: & præterea Sacerdotes aliquot vitæ probitate, castissimisque moribus præstantes, aliosque pios viros, & salutis animarum zelo accensos deligant, qui puerorum, scholas, sepe inuisant, mores, & vitam eorum perquirant, in Dei timore, officijque Christianæ institutionis illos contineant: idque omne cum parentibus, magistris, præceptoribusque agant.

Curentque, ut pius aliquis Ciuitatis locus, piæ Confraternitas id oneris suscipiat, quemadmodum alicubi fit, ut huius generis vagantes pueri colligantur, eorumque effrænatis moribus opportunè consulatur.

Quod si hæc non successerit, aliam omnem, quæ sibi potior videatur, rationem ineanat, ut puerorum effrænate libertati, quæ multa spiritalia incommoda parit, rectissimè occurratur.

Nullo verò modo patiantur, ut huiusmodi pueri Ecclesiam perturbent: quod ea maximè ratione præstabitur, si parentes, vel ij, ad quos id pertinet, liberos suos tenere ætatis, apud se teneant, secum ducant, eisque ostendant, pie, suppliciterque orare, & sacris interesse.